

SABIEDRISKO PAKALPOJUMU REGULĒŠANAS KOMISIJA

Ūnijas ielā 45, Rīgā, LV-1039 | Tālrunis 67097200 | Fakss 67097277 | E-pasts sprk@sprk.gov.lv

PADOMES LĒMUMS

R ī g ā

15.03.2018.

Nr.36

(prot.11., Nr.4.p.)

Par administratīvā akta izdošanas termiņa pagarināšanu

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (turpmāk – Regulators) 2017.gada 22.novembrī saņēma akciju sabiedrības “Conexus Baltic Grid”, vienotais reģistrācijas numurs: 40203041605, juridiskā adrese: Aristida Briāna iela 6, Rīga, LV-1001 (turpmāk – AS “Conexus Baltic Grid”) 2017.gada 22.novembra iesniegumu ar lūgumu atļaut AS “Conexus Baltic Grid” pašai noteikt dabasgāzes uzglabāšanas pakalpojuma tarifus (turpmāk – Iesniegums).

Regulators konstatē:

1. AS “Conexus Baltic Grid”, pamatojoties uz Regulatora 2017.gada 16.marta lēmuma Nr.1/7 “Dabasgāzes uzglabāšanas pakalpojuma tarifu aprēķināšanas metodika” (turpmāk – Metodika) 43.punktu, lūdz atļaut AS “Conexus Baltic Grid” pašai noteikt dabasgāzes uzglabāšanas pakalpojuma tarifus saskaņā ar Metodiku.
2. AS “Conexus Baltic Grid” ir reģistrēta Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra vestajā komercreģistrā 2017.gada 2.janvārī. Regulators 2017.gada 5.janvārī izsniedza AS “Conexus Baltic Grid” licenci Nr.E31002 dabasgāzes uzglabāšanai uz laiku no 2017.gada 5.janvāra līdz 2037.gada 4.janvārim ar licences darbības zonu Latvijas Republikas teritorijā (turpmāk – licence Nr.E31002). Licences Nr.E31002 nosacījumu un prasību sabiedrisko pakalpojumu sniegšanai 3.punkts noteic, ka dabasgāzes uzglabāšanas pakalpojuma tarifus nosaka saskaņā ar normatīvajiem aktiem.
3. Enerģētikas likuma 15.panta 1.¹daļa noteic, ka sistēmas operatori sniedz pārvades, sadales un dabasgāzes uzglabāšanas pakalpojumus par Regulatora noteiktajiem tarifiem vai par tarifiem, ko noteicis attiecīgais pakalpojumu sniedzējs saskaņā ar Regulatora noteikto tarifu aprēķināšanas metodiku, ja ir saņemta Regulatora atļauja. Sadales, pārvades un uzglabāšanas pakalpojumu tarifus pirms to stāšanās spēkā publicē Regulatora noteiktajā kārtībā.
4. Metodikas 43.punkts noteic, ka sistēmas operators var iesniegt Regulatoram pieprasījumu atļaut pašam noteikt tarifus saskaņā ar šo Metodiku.

5. Likuma "Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" 5.pants noteic, ka sabiedriskos pakalpojumus regulē saskaņā ar šo likumu izveidota sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas iestāde, kas darbojas neatkarīgi un patstāvīgi, izpildot šajā likumā noteiktās funkcijas, pieņem lēmumus un izdod administratīvos aktus, lai aizstāvētu lietotāju intereses un veicinātu sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju attīstību saskaņā ar taisnīguma, atklātības, neitralitātes, vienlīdzības un proporcionalitātes principiem.

6. Atbilstoši likuma "Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" 9.panta otrajai daļai Regulators savas kompetences ietvaros patstāvīgi pieņem lēmumus un izdod administratīvos aktus, kas ir saistoši konkrētiem sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem un lietotājiem.

7. Regulators ar 2017.gada 6.decembra vēstuli Nr.1-2.87/3999 lūdza AS "Conexus Baltic Grid" līdz 2017.gada 22.decembrim iesniegt papildu informāciju, norādot pamatojumu Iesniegumā ietvertajam lūgumam, kā arī argumentus, kuru dēļ AS "Conexus Baltic Grid" ieskatā atļauja pašai noteikt dabasgāzes uzglabāšanas pakalpojuma tarifus ir nepieciešama.

8. Ievērojot, ka līdz ar 2016.gada 11.februārī pieņemto Enerģētikas likuma grozījumu spēkā stāšanos 2017.gada 3.aprīlī ir būtiski mainījušies dabasgāzes uzglabāšanas pakalpojuma tarifu aprēķināšanas principi, kā arī to, ka vienlaikus ar AS "Conexus Baltic Grid" lūgumu izsniegt atļauju Regulators ir saņēmis AS "Conexus Baltic Grid" lūgumu izskatīt 2017.gada 22.novembrī iesniegto dabasgāzes uzglabāšanas pakalpojuma tarifu projektu (turpmāk – Tarifu projekts), Regulators ar 2017.gada 6.decembra vēstuli Nr.1-2.87/3999 pagarināja Iesnieguma izskatīšanas un attiecīga lēmuma pieņemšanas termiņu uz laiku, ne ilgāku par četriem mēnešiem no iesnieguma saņemšanas dienas, tas ir, līdz 2018.gada 22.martam.

9. Regulators 2017.gada 11.decembrī saņēma AS "Conexus Baltic Grid" 2017.gada 11.decembra vēstuli Nr.01-7/1352 ar pamatojumu AS "Conexus Baltic Grid" izteiktajam lūgumam izsniegt atļauju pašai noteikt dabasgāzes uzglabāšanas pakalpojuma tarifus. AS "Conexus Baltic Grid" norāda, ka tarifu noteikšanas līdzšinējais princips, nosakot fiksētu tarifu visam tarifu pārskata ciklam atbilstoši spēkā esošajai Metodikai (līdz 2017.gada 11.decembrim), neatbilst faktiskajai situācijai dabasgāzes tirgū, līdz ar to AS "Conexus Baltic Grid" izstrādāja jaunu Inčukalna pazemes gāzes krātuves (turpmāk – krātuve) pakalpojumu piedāvājumu. AS "Conexus Baltic Grid" vērš uzmanību uz regulējošās vides nenoteiktību, jo Enerģētikas likumā un Metodikā nav iekļauti nosacījumi par kritērijiem, pamatojoties uz kuriem sistēmas operators var lūgt atļauju pašam noteikt tarifus. AS "Conexus Baltic Grid" ieskatā, Regulatoram piešķirot tiesības AS "Conexus Baltic Grid" pašai aprēķināt tarifus, kas balstās uz Regulatora apstiprinātajiem atļautajiem ieņēmumiem un krātuves produktu pieprasījuma prognozēm, tiek saglabāta Regulatoram deleģēto funkciju izpilde tarifu noteikšanā un tiek nodrošināta procesa caurskatāmība un regulatīvās iestādes kontrole.

10. Tarifu projekts atrodas izvērtēšanas procesā, un lēmums par tā apstiprināšanu līdz šā lēmuma pieņemšanai nav pieņemts.

11. Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 64.panta pirmo daļu, ja administratīvā lieta ierosināta uz iesnieguma pamata, iestāde pieņem lēmumu par administratīvā akta izdošanu viena mēneša laikā no iesnieguma saņemšanas dienas. Administratīvā procesa likuma 64.panta otrā daļa noteic, ja objektīvu iemeslu dēļ šā panta pirmajā daļā noteikto termiņu nav iespējams ievērot, iestāde to var pagarināt uz laiku, ne ilgāku par četriem mēnešiem no iesnieguma saņemšanas dienas, par to paziņojot iesniedzējam. Ja nepieciešama ilgstoša faktu konstatācija, administratīvā akta izdošanas termiņu ar motivētu lēmumu, par to paziņojot iesniedzējam, var pagarināt līdz gadam.

12. Uz šā jautājuma izskatīšanu Regulatora padomes sēdē tika uzaicināts AS "Conexus Baltic Grid" pilnvarotais pārstāvis, kas uz Regulatora padomes sēdi neieradās.

Regulators secina:

1. Lēmums par atļaujas izsniegšanu atbilst Administratīvā procesa likuma 65.panta trešajā daļā ietvertajam satura izvēles administratīvajam aktam. Saskaņā ar minēto tiesību normu, ja

piemērojamajā tiesību normā noteikts, ka administratīvais akts izdodams, bet nav noteikts tā konkrētais saturs (satura izvēles administratīvais akts), iestāde izdod šo aktu, ievērojot piemērojamajā tiesību normā noteiktos ietvarus, un šajos ietvaros, pamatodamās uz lietderības apsvērumiem, nosaka administratīvā akta saturu.

2. Ievērojot likuma “Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” 5.pantu, kā arī Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2013.gada 31.janvāra sprieduma lietā Nr.SKA-127/2013 12.punktā ietvertu atziņu, ka komersanta lēmums par tarifu noteikšanu ir pakļauts Regulatora kontrolei, Regulators secina, ka neatkarīgi no tā, kādā procesuālā kārtībā ir noteikti tarifi, Regulators kā uzraugošā iestāde ir atbildīgs par to atbilstību gan Regulatora noteiktajai tarifu aprēķināšanas metodikai, gan likuma “Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” 20.pantam.
3. Izvērtējot likuma “Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” 19.panta otro un septīto daļu, jāsecina, ka likumdevējs ir atzinis par samērīgu un pamatotu tarifu aprēķina projekta izvērtēšanai un lēmuma pieņemšanai noteikt 120 dienu termiņu. Turklāt atbilstoši minētā likuma 19.panta trīspadsmītajai daļai tarifu projekta pārrēķina termiņu un Regulatora pieprasītās papildu informācijas vai dokumentu iesniegšanas termiņu neieskaita šā panta otrajā daļā noteiktajā tarifu projekta izvērtēšanas termiņā. Minētais norāda, ka tarifu aprēķina projekta izvērtēšana ir laikietilpīgs un komplicēts process, kura ietvaros Regulatoram ir jāgūst pārliecība par sabiedrisko pakalpojumu sniedzēja aprēķināto tarifu pareizību un atbilstību ekonomiski pamatotām sabiedrisko pakalpojumu izmaksām.
4. No Metodikas 47.2.apakšpunkta izriet, ka gadījumā, ja Regulators ir devis atļauju atbilstoši Enerģētikas likuma 15.panta 1.¹daļai sistēmas operatoram pašam noteikt tarifus, Regulatoram ir pienākums 21 dienas laikā pēc tarifu saņemšanas izvērtēt iesniegto tarifu atbilstību Metodikai un iesniegto tarifu ekonomisko pamatojumu. Tādējādi, izdodot atļauju, tiek saīsināts likumdevēja noteiktais tarifu izvērtēšanas termiņš. Lai gan Enerģētikas likuma 15.panta 1.¹daļa un Metodika to pieļauj, Regulatoram, izvērtējot atļaujas izsniegšanu, ir saistoši Administratīvā procesa likuma 4.panta pirmajā daļā noteiktie vispārējie tiesību principi, tostarp minētā likuma 7.pantā nostiprinātais tiesiskuma princips un 13.pantā nostiprinātais samērīguma princips. Viens no tiesiskuma principa aspektiem norāda uz iestādes pienākumu īstenot tai tiesību normās piešķirto publisko varu atbilstoši pilnvarojuma jēgai un mērķim. Savukārt, izmantojot samērīguma principu, tiesību norma tiek piemērota atbilstoši attiecīgajam gadījumam. Samērīgums ir vislabākais līdzeklis, kā izvērtēt un sabalansēt sabiedrības un privātpersonas intereses.
5. Ievērojot Administratīvā procesa likuma 13.pantā noteikto samērīguma principu, var secināt, ka tarifu aprēķinam, kā arī tā vērtēšanas procesam būtu jābūt pietiekami skaidram un prognozējamam, lai Regulators varētu iekļauties 21 dienas vērtēšanas termiņā, ja tiek izsniegta atļauja. Pretējā gadījumā, izdodot atļauju, Regulatora rīcība nonāktu pretrunā tostarp ar tiesiskuma principu, jo šāds risinājums apgrūtinātu Regulatora funkcijas – uzraudzīt sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu – izpildi, kā arī nebūtu samērīgs ar sabiedrības interesēm. Ievērojot minēto, tarifu aprēķināšanas procedūrām sabiedrisko pakalpojumu sniedzēja pusē ir jābūt pietiekami pārskatāmām un izsekojamām, lai atļaujas izsniegšana atbilstu likuma “Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” 1. un 5.pantā definētajiem mērķiem un lai Regulatoram, piemērojot saīsināto vērtēšanas periodu, būtu iespēja pārliecināties un garantēt, kā arī uzņemties atbildību par to, ka sabiedrisko pakalpojumu sniedzēja aprēķinātie tarifi ir ekonomiski pamatoti.
6. AS “Conexus Baltic Grid” ir jauns komersants, kas reģistrēts komercreģistrā 2017.gada 2.janvārī un, sākot ar 2017.gada 5.janvāri, ir licencēts dabasgāzes uzglabāšanas operators, kas sniedz dabasgāzes uzglabāšanas pakalpojumu. Tā kā AS “Conexus Baltic Grid” nav savu apstiprinātu dabasgāzes uzglabāšanas pakalpojuma tarifu, pašlaik AS “Conexus Baltic Grid” minētos pakalpojumus sniedz saskaņā ar Regulatora 2008.gada 24.jūlija lēmumu Nr.247 “Par akciju sabiedrības “Latvijas Gāze” dabasgāzes apgādes tarifiem” apstiprinātajiem dabasgāzes uzglabāšanas pakalpojuma tarifiem.
7. Regulators ņem vērā, ka pašlaik izskatīšanā esošā AS “Conexus Baltic Grid” Tarifu projekta vērtēšanas procesa gaitā Regulatoram bija jāpārskata un jāprecizē daudzu tarifu aprēķina pozīciju

uzskaite un pamatojums, ko Regulators AS “Conexus Baltic Grid” ir norādījis vairākos informācijas pieprasījumos. Ievērojot, ka AS “Conexus Baltic Grid” Tarifu projekta izskatīšanas gaitā Regulatoram vairākkārt bija jāpieprasa no AS “Conexus Baltic Grid” papildu informācija un dokumenti, kā arī to, ka minētais Tarifu projekts tiks precizēts, Regulatora ieskatā, līdz Tarifu projekta apstiprināšanai nav pamata izskatīt jautājumu par atļaujas došanu AS “Conexus Baltic Grid” pašai noteikt tarifus.

8. Sistēmas operators aprēķina tarifus, ņemot vērā uzglabāšanas pakalpojuma izmaksas un dabasgāzes krātuves prognozēto izmantoto jaudu, kā arī atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2009.gada 13.jūlija Regulas (EK) Nr.715/2009 par nosacījumiem attiecībā uz piekļuvi dabasgāzes pārvades tīkliem un par Regulas (EK) Nr.1775/2005 atcelšanu 15.panta 2.punktā noteiktajam. Regulā Nr.715/2009 ietvertais regulējums pieprasa citu pieeju tarifu noteikšanai, līdz ar to Regulatora izskatīšanā esošais AS “Conexus Baltic Grid” Tarifu projekts nav salīdzināms ar patlaban spēkā esošajiem AS “Latvijas Gāze” dabasgāzes uzglabāšanas pakalpojuma tarifiem. Ņemot vērā minēto, Regulators līdz pirmā AS “Conexus Baltic Grid” dabasgāzes uzglabāšanas pakalpojuma tarifu projekta apstiprināšanai nevar sistēmiski salīdzināt iepriekšējos tarifu projektus un to aprēķina pozīcijas, kā arī paredzēt un objektīvi izvērtēt, cik izsekojama un pārskatāma turpmāk būs AS “Conexus Baltic Grid” tarifu aprēķināšanas procedūra un dabasgāzes uzglabāšanas pakalpojuma tarifu struktūra, vai tarifus veidojošās izmaksas būs pietiekami prognozējamas un precīzi atspoguļotas un cik būtiskas būs paredzamo izmaksu apmēra izmaiņas tarifu pārskata ciklā. Ievērojot minēto, Regulators līdz jauno dabasgāzes uzglabāšanas pakalpojuma tarifu apstiprināšanai nevar gūt pārliecību, vai Regulators spēs AS “Conexus Baltic Grid” aprēķinātos tarifus izvērtēt 21 dienas laikā.
9. Ievērojot minētos apsvērumus, Regulators secina, ka jautājumu par atļaujas izsniegšanu AS “Conexus Baltic Grid” pašai noteikt tarifus ir iespējams izskatīt vienīgi pēc tam, kad būs apstiprināts patlaban izskatīšanas procesā esošais AS “Conexus Baltic Grid” Tarifu projekts. Ņemot vērā, ka šā lēmuma secināšanās daļas 8.punktā minētajiem tarifu vērtēšanas procesa ietvaros izdarītajiem secinājumiem būs būtiska nozīme, izvērtējot Iesnieguma pamatotību un izskatot jautājumu par atļaujas izsniegšanu, kā arī lai Regulatoram būtu iespēja noskaidrot visus lietā nepieciešamos apstākļus objektīva lēmuma pieņemšanai, Regulatoram, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 64.panta otro daļu, ir pamats pagarināt Iesnieguma izskatīšanas un attiecīga administratīvā akta izdošanas termiņu uz gadu.

Pamatojoties uz likuma “Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” 1. un 5.pantu, 9.panta otro daļu, Administratīvā procesa likuma 64.panta otro daļu un 66.panta pirmo daļu,

padome nolemj:

pagarināt administratīvā akta par AS “Conexus Baltic Grid” 2017.gada 22.novembra iesniegumu atļaujas izsniegšanai pašai noteikt tarifus izdošanas termiņu līdz 2018.gada 22.novembrim.

Lēmums stājas spēkā ar tā pieņemšanas brīdi.

Šo lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no dienas, kad ieinteresētā persona uzzina vai tai vajadzēja uzzināt par pieņemto lēmumu.

Priekšsēdētāja

R.Irkļa

p.i.

padomes locekle

R.Šņuka